

Betreft: Onzekerheid over pensioenen

In de media wordt momenteel veelvuldig melding gemaakt van de problemen waarin pensioenfondsen verkeren. “De pensioenen worden bevroren”, kopt de ene krant. “Ongekende val raakt pensioenen”, staat in de ander. Wij kunnen ons goed voorstellen dat u zich zorgen gaat maken bij het lezen van zulke berichten. Wat betekent dit voor uw situatie? Is het verstandig actie te ondernemen, en zo ja, welke? Alvorens hier nader op in te gaan is het zinvol een korte toelichting te geven op het verschil tussen pensioenfondsen en verzekeraars.

Pensioenregelingen (gebaseerd op de pensioenovereenkomst gesloten tussen werkgever en werknemer) kunnen namelijk zijn ondergebracht bij pensioenfondsen en/of verzekeraars. We hebben het hier over de zogenaamde tweede pijler pensioenvoorzieningen. De eerste pijler betreft de AOW; de derde pijler betreft de aanvullingen in privé.

Pensioenfondsen

Pensioenfondsen zijn rechtspersonen ter uitvoering van pensioenregelingen. In Nederland zijn er drie soorten pensioenfondsen, namelijk bedrijfstakpensioenfondsen (al dan niet verplicht gesteld in de bedrijfstak, bijvoorbeeld de bouw), ondernemingspensioenfondsen (gekoppeld aan de onderneming, bijvoorbeeld Philips) en beroepspensioenfondsen (gekoppeld aan het beroep zoals artsen).

De meerderheid van de werknemers in Nederland neemt deel aan een pensioenregeling die is ondergebracht bij zo'n pensioenfonds. Deze pensioenregelingen zijn tot stand gekomen doordat de werkgever en werknemer een pensioenovereenkomst hebben getroffen. De pensioenovereenkomst is onderdeel van de arbeidsovereenkomst en vaak gebaseerd op afspraken die zijn gemaakt in de CAO. Werkt u in loondienst of heeft u in loondienst gewerkt dan is de kans dus groot dat uw pensioen is ondergebracht bij een pensioenfonds. Nederland kent momenteel meer dan 800 pensioenfondsen, waarvan bij zo'n tien grote pensioenfondsen ongeveer 70% van de pensioenen is ondergebracht, en dus heel veel kleine fondsen. De Nederlandse Bank (DNB) houdt streng toezicht op de pensioenfondsen en bewaakt onder andere de inmiddels veelbesproken dekkingsgraad.

Verzekeraars

Pensioenregelingen kunnen ook zijn ondergebracht bij een pensioenverzekeraar. In aardig wat bedrijven is de gehele pensioenregeling (zowel basis- als vrijwillige pensioenregeling) bij een pensioenverzekeraar ondergebracht. Soms is de basispensioenregeling ondergebracht bij een pensioenfonds en de vrijwillige regeling bij een pensioenverzekeraar. Zelfstandige ondernemers moeten over het algemeen zelf voor hun pensioen zorgen en kunnen een pensioenverzekering (tweede pijler) afsluiten bij een verzekeraar. Maar ook als u tijdens uw loopbaan te weinig pensioen opbouwt – in de volksmond het ‘pensioengat’ – is het mogelijk hiervoor een aanvulling bij een verzekeraar te sluiten. De Wet financieel toezicht en de Pensioenwet stellen onder andere regels met betrekking tot het vermogen van verzekeraars om de verplichtingen, bijvoorbeeld in het kader van pensioenverzekeraars, uit te kunnen blijven betalen. Voor de

controle hierop is eveneens DNB verantwoordelijk. De AFM is verantwoordelijk voor het gedragstoezicht uit hoofde van deze wetgeving.

Het probleem met de dekkingsgraad

Het probleem met de dekkingsgraad speelt bij pensioenfondsen. Dekkingsgraad wil zeggen: de verhouding tussen de contante waarde van het belegd vermogen van een pensioenfonds en de contante waarde van de pensioenverplichtingen. Als de dekkingsgraad onder de 100 procent komt zou je kunnen zeggen dat het belegd vermogen te weinig opbrengt om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen. Maar gelukkig is het in Nederland zo geregeld dat 'uw' pensioenuitkering bijeen wordt gespaard tijdens uw werkzame leven – over een langere periode dus. Een dekkingsgraad die lager is dan 100% betekent derhalve niet automatisch dat u later te weinig pensioen ontvangt. Daar moet meer voor gebeuren.

Het strenge toezicht van DNB houdt wel in dat pensioenfondsen direct maatregelen moeten nemen als de dekkingsgraad onder een bepaalde grens komt. Veelal bestaan deze maatregelen uit het gedeeltelijk of geheel 'bevriezen' van de pensioenen. Er wordt dan tijdelijk geen verhoging van de pensioenuitkering doorgevoerd naar aanleiding van de inflatie. Zo'n verhoging wordt 'indexatie' genoemd.

U 'zit' bij een pensioenfonds. Wat kan dit alles voor u betekenen?

Als u nog in loondienst bent, hoeft er niets aan de hand te zijn. In principe wordt er gewoon verder gebouwd aan uw pensioen. Zelfs van de huidige recessie mag worden verwacht dat deze weer een keer over gaat: op- en neergang van een economie is nu eenmaal gebruikelijk.

Voorals voor hen die pensioen verwerven via een zogenaamde beschikbare premieregeling en nu tegen hun pensioenleeftijd aan zitten kan het oppassen geblazen zijn. Pensioenverwerving middels een beschikbare premieregeling wil zeggen dat van de premie die op het moment van pensionering beschikbaar is een pensioen wordt aangekocht. Dat zou, gegeven de huidige situatie, wel eens kunnen tegenvallen. Als u zich in deze situatie bevindt kan overleg met ons, over mogelijke te nemen stappen, zinvol zijn.

Bent u reeds met pensioen dan hoeft u zich eveneens op dit moment geen zorgen te maken over de uitbetaling ervan. Wel kan voor u het achterwege blijven van de indexatie merkbaar zijn. Daar is niet zoveel aan te doen. In de praktijk zal dit betekenen dat u voor uw pensioenuitkering minder kunt kopen. Bedenk hierbij wel dat de AOW-uitkering, die u waarschijnlijk ook ontvangt, wel is geïndexeerd. Het is voor ons natuurlijk moeilijk te zeggen of u voor enkele euro's of tientjes per maand minder kunt kopen. Dat hangt onder andere af van de hoogte van uw pensioen en uw uitgavenpatroon. En wellicht hebt u ook nog andere bronnen van inkomsten, zoals een erfenis of het vrijvallen van uw hypotheek.

Uw pensioen loopt bij een levensverzekeraar

Voor de (veel kleinere) groep mensen met een pensioenverzekering bij een levensverzekeraar is er eigenlijk nog niets aan de hand. Levensverzekeraars zijn zeer gezond en hebben bovendien uit hoofde van de verzekeringsovereenkomst die zij met u hebben gesloten de plicht u het beloofde pensioen uit te betalen. En zoals gezegd: ook hier geldt het strikte toezicht van DNB.

U wilt aanvullen

Als u uw huidige pensioen te laag vindt of als u twijfels heeft of alles goed is geregeld voor later kunnen wij u maar één advies geven: leg ons uw situatie voor. Wij gaan dan samen met u kijken naar uw huidige regelingen, toekomstplannen en mogelijkheden. Met als belangrijkste doel u duidelijkheid te geven en indien gewenst te adviseren over mogelijk aanvullende stappen. Neem dan ook gerust contact met ons op.

Tot slot

Als uw adviseur zouden wij u natuurlijk het liefst 100% garantie geven dat er 'niets aan de hand is'. De realiteit is dat niemand dat op dit moment kan. Wat wij in deze brief schrijven is onze visie op de huidige status. Inmiddels heeft de financiële wereld al de nodige bijzondere klappen te verwerken gehad en zelfs experts spreken met herhaling hun verbazing uit over ontwikkelingen die ook voor hen nieuw zijn. Geen garantie dus, maar wel onze alerte aandacht. Wij volgen de ontwikkeling met grote aandacht en zullen niet nalaten u, wanneer dat in onze ogen van belang kan zijn, van informatie en zo mogelijk advies te dienen.